

Serial No.

F-DTN-L-SAD-C

BODO

(Compulsory)

Time Allowed : Three Hours

Maximum Marks : 300

INSTRUCTIONS

Candidates should attempt ALL questions.

The number of marks carried by each question is indicated at the end of the question.

Answers must be written in Bodo (Devanagari Script) unless otherwise directed.

Prescribed word limit must be followed for Q. No. 3. The precis must be attempted only on the special precis sheets attached to this question paper. These precis sheets are to be carefully detached from the question paper and securely attached to the answer book.

-
1. गाहायाव होनायफोरनि जायखि जाया मोनसेनि 300 सो सोदोबजों रनसाय लिर :— 100
(क) राजखान्थि आरो गावारि गोसोखान्थियारिनि (Morality) सोंलु।
(ख) धोरोम एबा बिगियाना समाजारि जौगानायनि गाहायना?
(ग) बयनिबो थाखाय आदार : जोनि फोरजाखान्थियारि खान्थनि मोनसे जुजिनाय।

- (घ) गोखै खारथायारि हारिमुवा, हाखा दावरा आरो मैखारि
आखुं जोनोम् होयो ।
- (ङ) मानसिनि गोसोनि उफेरा महरै बानायनाय (artificial)
सोलो ।
2. गाहायनि फराखोन्दोखौ फरायनानै रोखा, गेबे आरो सुंदवै फिन
हो :— $6 \times 10 = 60$

जों दारिमिननि फारसे गोखैयै खारफागासिनो दं आरो
दारिमिनखुलिफोराव गोबां अनजिमानि मानसिफोर थिसननो हादों ।
भारताव माखासे बेबादि साननायखौ मिथिनो हादोंदि — नोंथाडा
बबे थि खामानिखौ मावनो लुबैयो आरो बेनि सोमोन्दै बेसे
रोडो बेनि फारसे जेबो गुरुत्व होया, बेनिखुइबो बासिन गोसो
होनो गोनां बाध्राया जाबायदि नोंथाडा सोरखौ सिनायो, जायखौ
नोंथाडा साखि मोननो थांखाय गोहोम खोख्लैनो एबा बाहायनो
हायो । मानसिफोरा बेखौ सानादि — मोजां फिथाइ मोननो
थाखाय रोंथायनि गोनांथि दं । जोंनि सोलोंथायाव रोंसारनायनि
गोसारथिया जोबोर गोनांथार जायगा लादों आरो बे रोंसारनायनि
गोसारथिया गावनि थि गोनांथिखौ मोनाब्ला रोंथायखौ मान
होयि जायो । फारसेथिंजाय जोंनि सोलोंथाय खान्थिया गुबुंले
आरो गाज्जि जायो, आरो गुबुन फारसेथिं समाजारि
सोलोंथाय खान्थिनि थाखाय जांखिखानो नागिरब्लाबो गोदोना
सेरथेयो ।

जेब्ला गंसे दालां एबा लामा दोंसे बानायनाय जायो, अब्ला
बाला, सिमेन्ट आरो सुनैखौ थि जखानि होनानै मोजाडै गलायनाय
जायो, जाहाथे बेफोरखौ बानायनाया मोजाडै जायो आरो गोबां
समहालागै जोरथाय जायो । नाथाय जोंनि रोंगथिनिफ्राय मिथिनो

हायोदि — बे बिधिडाव जों जोबसांलांनायनि सलसो खिन्थाना
होयो आरो जों मिथि मोनोदि—बेबेबा बान्दो बायनाय एबा
अखानि दैबानाजों लामा बुखार जालांनाय ।

बे आयदाया गुन गोनां सामलायनायजों सरजाबनाय, जायनि
सोमोन्दोया खालि मिथिंगायारि मुवाजोंल सरजाबफानाय नडा,
बेयो गासै मानसि हारि आरो बिसोरनि इयुन जोलैनि फारसे
साननायजोंबो सरजाबफानाय ।

खाफाल मोन्दादि — जोंनि फोरजाखान्थियारि खान्थिया,
बिदि माखासे धासारि सोरजियो जेराव रोंथायखौ खान्थियारि
बादियै नेवसिगारनाय जायो आरो मानसिफोरखौ दुखुवै बिदि
बुंनाय खोनानो मोनोदि — बे हादोराव गुननि जेबो गोनांथि
गैया । बेयो जोंखौ सानखांहोयोदि — रोंथाय, रोंगथि आरो
गोसो खान्थियारि (Moral) जौगाखांहोया लासै जायखि जाया
सुबुं बानजायग्रा हाबा (साखि) मोननो हायो आरो समाजारि
हाबा मावनो हायो ।

सोंलुफोर :

1. बे हादोरनि मानसिफोरा मोजां साखि मोननायनि बिधिडाव
मा सानो ?
2. जों माब्ला रोंथायखौ नेवसिगारो ?
3. रोंथायखौ नेवसिगारनायनि गाज्जि फिथाया मा जायो ?
4. जों जेब्ला इयुन जोलैनि फारसे साननायखौ नेवसिगारो
अब्ला मा जायो ?
5. रोंथाय, रोंगथि आरो गोसोखान्थियारिनि फारसे गोसो होयिनि
जाहोना मा ?
6. फरा खोन्दोनि गाहायाव आसबोनाय बाथ्राखोन्दोफोरनि ओथिखौ
फोरमाय ।

3. गाहायाव होनाय फराखोन्दोनि मोनसे सान्दोब् (Précis)
190—210 सो सोदोबजों होखानाय बिलायाव लिर। मोनसे जाथाव थाव मुंबो होफा। सोदोबनि अनजिमाया थिखानायनि बारा एबा खम जायोब्ला नम्बर दाननाय जागोन। सान्दोबा **150** सोदोबनि खमब्ला आरो **250** सोदोबनि बाराब्ला एसेबो नम्बर होयाबो जानो हागौ। 60

आं बै समाव स्त्रि (7) बोसोर बैसोनिमोन जानांगौ, जेब्ला आफाया राजस्थानि बिसार खुंसालिनि सोद्रोमा जानो प'रबन्दरनिफ्राय राजक'टाव फैदोंमोन। बैयाव आंखौ गंसे गुदि फरायसालियाव मुं थिसननानै होदोंमोन आरो आंहा बै सानफोरखौ मोजाडै गोसोयाव दं, आंखौ फोरोंनाय फोरोंगिरिफोरनि मुं आरो गुबुन गोसोयाव लाखिनो गोनां जाथायफोरखौ। जेरै प'रबन्दरावमोन बिदिनो बेयावबो आंनि फरायनाय बिथिङाव जेबो मुंखनो गोनां बाध्ना गैया। आं खालि, सासे मोजांद्रायबो नडा गाञ्चिद्रायबो नडा गेजेरनि फरायसालमोन। बै फरायसालिनिफ्राय आं नोगोरफ्रामनि फरायसालि गंसेयाव थाडो आरो बैनिफ्राय गोजौ फरायसालियाव थाडो, अब्ला आं जिनै (12) बोसोरनि जाबायमोन। आं गोसो खांनो हायादि बेखिनि समाव आं माब्लाबा आंनि फरायसा लोगो आरो फोरोंगिरिफोरनि सिगाडाव नंखाइ बुंदोंमोन। आं जोबोद लाजिसुलामोन आरो गासैबो रोखोमनि मानसिफोरनिफ्राय जानगाराव थायोमोन। आंनि बिजाबफोर आरो फरायानो आंनि लोगोमोन। थि समाव फरायसालि मोनहैनाय आरो फरायसालिया जोबब्लानो नवाव खारबोनायानो आंनि सानफ्रोमबोनि खामानिमोन। आं थारै खारबोयोमोननो मानोना आं रावजोंबो रायज्जायनो रोडामोन। आं बेखौबो गिखाडोमोनदि सोरबा बबेयावबा आंखौ जंखाइगोन।

मोनसे जाथाय एरैबादि जादोंमोन जाय आंनि गोजौ फरायसालिनि गिबि बोसोरनि आन्जादनि समावनो जादोंमोन आरो जायखौ गोसोयाव लाखिथावमोन। सोलोंथाय नायदिंगिरि

મિષ્ટાર ગિલસા નાયદિંનો ફૈદોમોન । બાનાને ઉનસોલોંથિનિ થાખાય મોનબા સોદોબ લિરનો હોદોમોન । બેફોરનિ મોનસે સોદોબા જાદોમોન “Kettle” । આં બે સોદોબનિ બાનાનખૌ ગોરોન્થ લિરદોમોન । આંનિ ફોરોંગિરિયા ગાવનિ જુથાજો ધુનાનૈ આંખૌ બૈ ગોરોન્થખૌ ગેબે ખાલામનો થાખાય ઇસારા હોનો નાજાદોમોન, નાથાય આં બે મદદખૌ લાયાખૈમોન । બેયો આંનિ સાનનાયનિ બેરેખા, બિયો લુબૈદોમોનદિ આં આંનિ સેરાવ થાનાય ફરાયસાનિ સિલદનિફાય નકલ ખાલામનાનૈ લિરથો નાથાય આં સાન્દોમોનદિ ફોરોંગિરિયા જોંખૌ નકલ ખાલામનાય હોબથાનોસો નાયદિંદોમોન । ફિથાયા બિદિ જાબાયદિ આંનિ અનગાયૈ સાફ્રોમબો ફરાયસાનિ બાનાના ગેબે જાજુબબાય । ખાલિ આંલ મુર્ખ જાબાય । ઉનાવ ફોરોંગિરિયા બે ખોથાખૌ બુજાયનો નાગિરદોમોનબ્લાબો આંનિયાવ જેબો ગોહોમ ગોલૈયાખૈસૈ । આં નકલ ખાલામનાયનિ આદબખૌબો સોલોંનો હાયાખૈસૈ । બે જાથાયનિ ઉનાવબો ફોરોંગિરિનિસિમ આંનિ સિબિનાયા એસેબો ખમાયાખૈમોન । આં સરાસનસ્તાયૈ ગુબુનનિ દાય નાગિરામોન । ઉનાવબો આં બે ફોરોંગિરિનિ ગોબાં ગોરોન્થનિ ખોથા મિથિનો મોનો નાથાય બિનિ ફારસે આંનિ સિબિનાયા બેનો બે થાયો । બેનિ જાહોના બેનોદિ આં જેબ્લાબો ગેદેરનિ ખોથા માનિના સોલિબોદો, બિનિ માવનાયખૌ બિજિરનો નઢા ।

બે સમજોંનો સરજાબફાનાય મોનનૈ ગુબુન જાથાયા જેબ્લાબો આંનિ ગોસોયાવ બેરખાં ફૈયો । ફરાયસાલિનિ થિખાનાય બિજાબફોરનિ અનગાયૈ ગુબુન બિજાબ ફરાયનો આંહા ગોસો ગૈથારામોન । સાનફોમબોનિ ફરાયનાંગૈખૌ ફરાયખાનાંગૈમોન, માનોના આં ફોરોંગિરિજો સાજા હોજાનાયખૌ મોજાં મોનથારામોન, જેરૈ થગાયનાયખૌ સૈથારામોન । બેનિખાયનો આં જેબ્લાબો આંનિ ફરાખૌ ગોસો હોનાનૈ ફરાયોમોન । બિદિ ફરાયથાબ ફરાયથાબ ફરાયનાનૈબો આંનિ ફરાયાનો આબું જાયબ્લા ગુબુન બિજાબ ફરાયનાયનિ સોંતુવાનો સિખારા । નાથાય આફા બાયનાય ગાંસે બિજાબનિ ફારસે આંનિ

नोजोरा बोरैबा गोलैगारो । बे बिजाबा जादो 'श्रावननि बिफा सिबिनाय' मुनि फावथाइ बिजाब । (श्रावना गावनि बिमा-बिफानि फारसे सिबिनायखौ बेरखांहोनाय फावथाइ) आं बे बिजाबखौ गोसो होथाबनानै फरायो । बिदि समावनो जोंनि बेयाव गिदिंबायग्रा आरिमुवारि (Showmen) फैयो । आंनो दिन्धिनाय सावगारिफोरनि मोनसेया श्रावननिभोन जेराव गावनि फालिफ्याव बिफा-बिमाखौ बिबान बाननानै 'तीर्थ यात्रा' याव लानानै थांदोंमोन । बे सावगारि आरो बिजाबा आनि गोसोयाब मैखोमै गोहोम खोख्लैयो । आं आंखौनो आं बुडो — 'बेयो एरैबादि बिदिन्थ जायखौ नों नकल खालामनांगौ' । श्रावननि थैनायाव बिनि बिमा-बिफानि दुखु नांहाब नांहाब गाबनायनि सावगारिया दिनैबो आनि गोसोयाव गोखोडै दं । बिनि गोसो आवलि होनो हानाय गाबखांनाया गोसो गोरबोसिम मोनहैयो आरो रिंखांनायखौ आं, आफाया आनि थाखाय बायनानै लाबोनाय दामजेङ्गाव रिंखां होयो ।

4. गाहायनि बाथ्राखोन्दोखौ बर'वाव राव सोलाय :— 20

Tulasidas's imagery covers a vast range. No poet of medieval period — not even his great contemporary Surdas — can vie with Tulasidas in respect of the infinite variety of imagery employed by him. He has collected his images from peasant life, court life, priestly environments, rural and civic life, philosophical treatises, literary classics, mythological works and folk literature. His poetry is a vast gallery of all kinds of images ranging from exquisite miniature paintings to large frescoes. Normally he likes simple and integrated images, but is quite capable of creating complex imagery as well. What he seems to abhor is a truncated image of which we can hardly search out a single example. His whole poetic creation is an endless endeavour to give

a concrete tangible form to the abstract — to impart physical charms and mental qualities of human personality to an absolute concept. Actually the very conception of Personified Godhood is a grand exercise in image-making. In this context, what is of special relevance to the modern reader in Tulasidas's art is his unconventional approach to literary-cultural tradition and religion. A number of poets in other Indian languages have also produced great literature in this regard, but Tulasi appears to have surpassed them all.

5. गाहायनि बाध्राखोन्दोखौ इंराजीयाव राव सोलाय :— 20

बेयो बयजोंबो गनाय जानायदि मुलुगनि सोरजिनाय, जौगाखांनाय आरो रैखाथिया मिथिंगानि सायावनो सोनारो आरो मिथिंगानि सोरजिनाय आरो रैखाथियाव बिफां, जाहार, लायफां, हाग्रा जायथुब आरो गांसोफोरनि जोबोर गोनांथि दं। थारै मानसिनि थामोनथाया थांना थायो बिफां आरो जाहारनि सायाव। बिफांफोरानो हानि गाहाय रैखागिरि। बेफोरो बारहुंखानि खारथायखौ होबथायो आरो हाफोर उरायखारनायखौ होबथायो। बिफांफोरानो हाजोफोरनि गिसिखानायखौ हारसिंनो होबथानो हायो आरो दिदोमै लाखिनो हायो। जाहारानो दाव आरो जुनारफोरखौ रैखा खालामो आरो आबहावाखौ संरैखा खालामनो हायो। बेसोरनो अखा हानायनिबो जाहोन जायो। जेराव बिफां बारा थायो बैफोराव गोबां अखा हायो नाथाय बाला हामायाव अखानि थाखाय रोनावबाय थानांगौ जायो। अखाजोंनो आदार दिहुनजायो आरो आदारजोंनो मानसिया थांना थायो। गोबां बिफांनि बिलाइफोरखौ गांसो बादियै जानानै जुनारफोरा थांना थायो। बिफांफोरनिफ्रायनो बननि अर गोहो आरो न लुनो दंफां मोनो। रेल, जाहाज, एर'प्लेन आरो हानथा मेलानि बायदि बिथिंफोराव बिफांनिफ्राय मोननाय दंफां बाहायनाय जायो। बिफांफोरा बायदि रोखोमनि मुलि, आथा, लेखा बिलाइ,

देस्ताइ खाथि; बायदि रोखोमनि थाव आरो बायदि रोखोमनि सुवाद गोनां आरो पुष्टिगोनां फिथाइफोरनि जोबरोडि फुंखा। बिफांफोरनि सुदेम साँयाया सान्दुनिफ्राय राहा होयो। बेसोरनि बिबारफोरनि मोदोमफु मोदोमनाया गोसो-मोदोम सुदेम खालामो।

6. गाहायाव होनायफोरनि फिन हो :—

(क) गाहायाव होनाय बाध्नाफावखौ मा ओंथियाव बाहायनाय जायो • बेखेवना लिर :— 10

“ना सान्दाया बिगुर गैया
गैजारोडिनि फिसाया आखल गैया।”

-एवा-

“गोजौवाव मोफौ हायाव बाहागो।”

(ख) गाहायाव होनाय जायखि जाया मोनबाजों ओंथि होफानानै बाध्ना दा : 2×5=10

अरडाव-रोनाव, आखाइ-गोलाव, थाल्फ-बुद्रां, खोमा-फिसि, मोखा-मोखां, मेगन-गुनु, खर-गोमोन, आसि-आसेरा।

(ग) गाहायाव होनाय बाध्नाफोरखौ सोदोब मोनसेजों फोरमाय :— 2×5=10

(i) आबौनि बिमा-बिफा —————।

(ii) नाखौ फोराननानै देगिलनानै हासुड्नाव सोनाय ना —————।

(iii) हाबायाव हिन्जाव गोदान आरो बैराधिफोर गानग्रा दखना —————।

(iv) फिथाइ थायनो रोडि गय बिफां —————।

(v) हाबा जाया लासै बुरैना थानाय हिन्जाव —————।

(घ) “बिबारिया थाइजौखौ दानदाजों बिफांनिफ्राय हाननानै खादायाव दोन्दों।”

गोजौनि बाध्नायाव आसबोनाय सोदोबफोराव मा मा सोदोब बेखेवफा दाजाबदेरदों लिर। 2×5=10

Sr. No.

F-DTN-L-SAD-C

अपना अनुक्रमांक इन पत्रकों पर न लिखें
DO NOT WRITE YOUR ROLL NO. ON THESE SHEETS

**BODO
(Compulsory)**

सार लेखन के लिए विशेष पत्रक
SPECIAL SHEETS FOR PRECIS

इस पत्रक के दोनों ओर लिखिए। प्रत्येक खण्ड में एक शब्द और प्रत्येक पंक्ति में पांच शब्द लिखिए। अपने उद्धरण में सामान्य रूप से विराम आवश्यक हो तो प्रत्येक पैराग्राफ के अन्त में एक पंक्ति खाली छोड़ते हुए इसे पैराग्राफों में विभक्त कीजिए। यदि चाहें तो उत्तर-पुस्तिका के साधारण कागज पर पहले एक कच्चा प्रारूप तैयार कर सकते हैं। अपनी उत्तर-पुस्तिका दे देने से पहले कच्चे कार्य को आर-पार पंक्ति डालकर काट दिया जाना चाहिए। आप सारपत्रक को अपनी उत्तर-पुस्तिका के अन्दर सुरक्षित रूप से बांध दीजिए।

Use both sides of this sheet. Write one word in each division and five words in each line. Punctuate your passage in the usual way and divide it into paragraphs, if necessary, leaving a line blank at the end of each paragraph. You may make a rough copy first, if you so wish, on ordinary paper in the answer-book. The rough work should be scored through before you hand over your answer-book. You should fasten the precis sheet securely inside your answer-book.

शीर्षक Title					इस हाशिए में न लिखें Do not write on this margin
					10
					20
					30
					40
					50
					60

					70
					80
					90
					100
					110
					120
					130
					140
					150
					160
					170
					180

					190
					200
					210
					220
					230
					240
					250
					260
					270
					280
					290
					300

Examrace